

*Hela Sverige
ska leva!*

Västmanlands Länsbygderåd

U-Svängen

Nr 4/2016 • December

Informationsblad från Länsbygderådet i Västmanland

Upplaga 250 ex

*God
Jul
Gott
Nytt
År*

Julmarknader... Sid 3

Virso Konsthall... Sid 4

Bensin- och kilometerskatt... Sid 6

Bredbandsmiljard till landsbygden... Sid 7

Redaktörens ruta

Nu är det dags igen. Ett år har gått och julen närmar sig med ljusets hastighet, eller rättare sagt med mörkrets hastighet. För mörkt är det verkligen i november och december. Det känns som lite extra skönt när julen närmar sig och utegranar och adventsstakar lyser upp under de mörka kvällarna. Före julen har väl nästan varje by haft sin egen julmarknad. I år har vi valt att göra ett kollage från flera julmarknader i länet. Skulle man skriva om alla skulle det snarare bli en bok än en åtta-sidig U-sväng.

Kultur är ett av vår organisations prioriterade områden under 2017. Därför har vi i det här numret valt att göra ett större reportage från medlemsföreningen Virsbo Konsthall som har kulturen som huvudverksamhet. I övrigt är det lite smått och gott i form av tips och rapporter.

Nu får vi se fram emot julen och glädjas åt att få se barnens och barnbarnens tindrande, men lite tvivlande ögon när tomten dyker upp på julaftonen. Jag vill också önska er alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År

Inge Larsson

Hela Sverige ska leva/Västmanland

är en ideell förening.

Rådet ska vara länken mellan centrala, regionala, kommunala och lokala aktörer. På så vis kan den lokala utvecklingen främjas.

Vill du eller dina kontakter läsa U-Svängen på nätet, gå till www.helasverige.se och klicka på "Välj länsbygderåd" för att se Västmanland.

Ordföranden har ordet

Snart mitten av december och snön har fallit i många timmar nu. Nog är det väl en underbar tid vi har framför oss med förhoppningsvis många lediga dagar och möjligheter att ladda batterierna inför kommande år 2017.

Mycket har hänt och ännu mer kommer att hända.

Först och främst – glöm inte att nominera till Årets Lokala Utvecklingsgrupp. Separat brev kommer att skickas ut till alla våra medlemmar i Länsbygderådet. För att få utmärkelsen måste föreningen vara medlem hos oss 2016.

Tidigare pristagare är Himmata-Bro och Ransta Nästa.

Arbetet med att besöka er ute på hemmaplan har gett flera möten där vi diskuterat dåtid, nutid och framtid. Föreningarna har haft möjlighet att berätta om sin egen förening

och vad dom planerar inför framtiden. Spännande.

Jag och vår kassör Nils-Gunnar har deltagit i Höstmötet med HSSL, vår riksorganisation. Där diskuterade vi våra prioriterade områden som vi kommer att arbeta extra mycket med. Mer information kommer på hemsidan. Jag kommer att arbeta mer aktivt med den och lägga ut information fortloppande.

Passa också på att titta på HSSL:s hemsida. Där finns mycket att ta del av. Följ Länsbygderådet även på Facebook.

Med önskan om en riktigt God Jul och Ett Gott Nytt År

Helen Fahlin
Ordförande

BYGD OCH BRUK i Skinnskattebergs bergslag

Åtta föreningar i Skinnskattebergs bergslag har gått samman och ger ut en skrift som heter Bygd och Bruk i Skinnskattebergs bergslag. Föreningarna som samarbetar är byalagen i Baggbrobygden och Stjärnvik, hembygdsföreningarna i Bysala, Färna, Skinnskatteberg, Riddarhyttan och Karmansbo smedja samt Uttersbergs idrottsklubb. Skriften kommer ut en gång om året och nu lagom till jul har årets nummer kommit ut. Det är det femte numret i följd som nu finns ute på marknaden.

Tidningen innehåller bilder och berättelser om allehanda ting och företeelser som hänt i Skinnskattebergs bergslag. I årets nummer kan man läsa om många människor och människooöden, allt ifrån Älg-Erik som bodde i en liten stuga långt ute i skogen till Stjärn-Axel som var en av de sista gårdfarihandlarna. För den som är intresserad av traktens historia finns här också mycket om människor, byggnader, företag, föreningar

och tragiska hemsckheter.

Den samarbetsgrupp som årligen ger ut skriften lägger ner ett omfattande arbete på att få fram intressant historiskt material som i hög grad bidrar till att stärka och bevara intresset för traktens historia och kulturmiljöer.

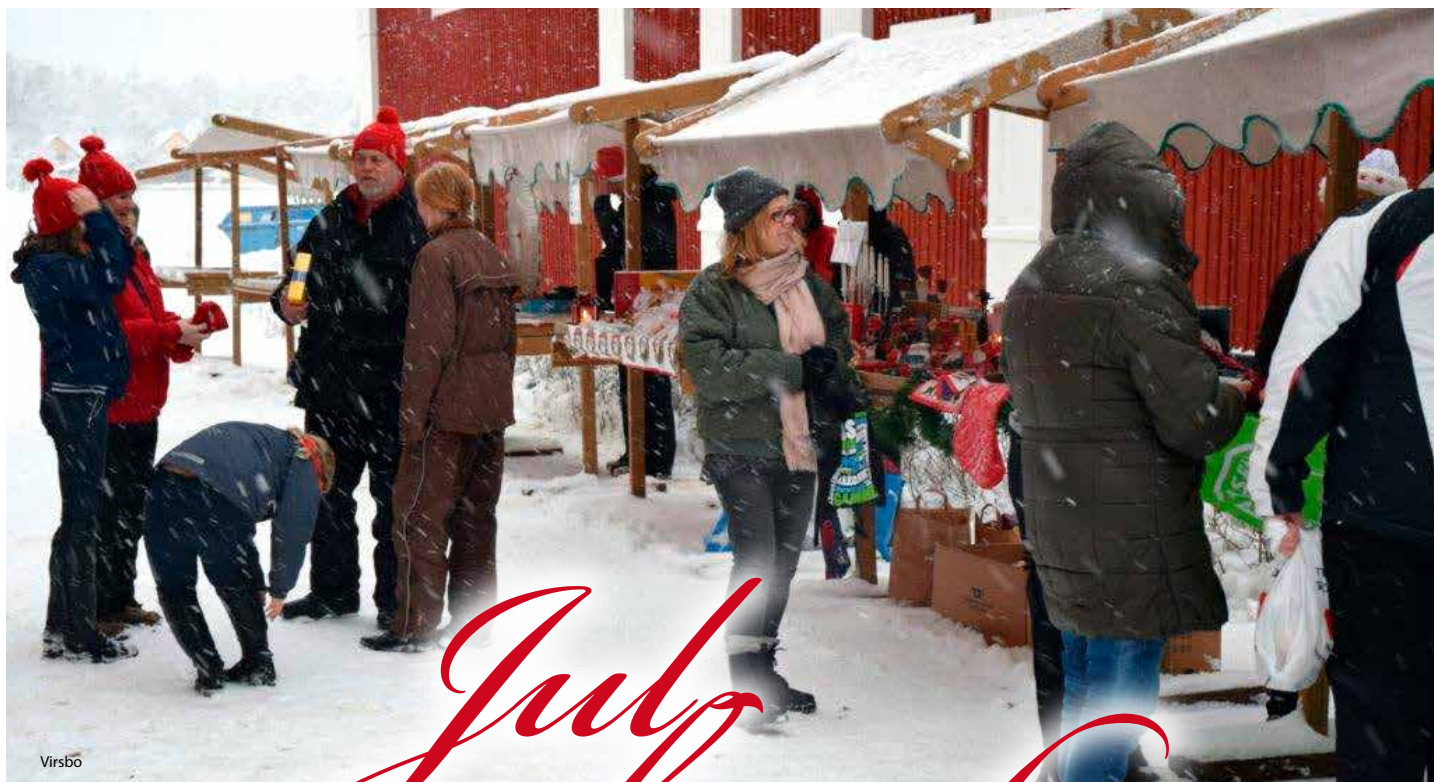
Under 2016 har skriften uppmärksamats av Västmanlands Fornminnesförening som tilldelat den föreningens Diplom och Verksamhetspris.

Skriften kostar 100 kronor och kan rekvideras från:

Johnny Strömberg
Fagerstavägen 6 F
739 30 Skinnskatteberg

Johnnys telnr: 0222-412 84

Virsbo

Foto: Inge Larsson

Julmarknader

November och december är julmarknadernas tid. Varje ort och varje liten by har sin egen marknad. En del är jättestora och drar tusentals besökare andra nöjer sig med att vara en träff för den egna ortens innevånare. De flesta har liknande utseende och utbud av varor och evenemang och alla är lika viktiga som en förberedelse inför julen.

I år har vädret inte varit på arrangörernas sida. Regn och blåsig gråväder har ju kännetecknat förvintern och det skapar knappast julkänslor. Större tur har de haft som hade sina marknader sent. Snön kom ju till sist.

U-svängen har i år valt att presentera ett kollage av bilder som vi fått från våra medlemsföreningar. Vi hoppas att det skall ge en inblick i julmarknadernas stora betydelse för såväl stora som små orter.

Haraker

Färnebo

Virsbo

Västansfors Hembygdsgrd

Skantzen Hallstahammar

Haraker

Skantzen Hallstahammar

Kulturen viktig för alla

Kultur är viktigt för alla. Det är nog alla är överens om. Men ämnet är ju så stort att det nästan inrymmer allt vad vi gör. Men låt oss begränsa det till vad man oftast kallar kultur det vill säga konst, sång och musik, teater, film, dans. Ja nu är jag där och har svårt att utelämna något. Som läsare får du faktiskt själv lägga in vad du vill i ordet kultur.

I de stora städerna finns de stora kulturarenorna, och de är viktiga kulturbärare på riks- och regionalplanet. Men minst lika viktigt är det att det finns utrymme och ekonomiska möjligheter för kulturen att nå ut till landsbygden. I vårt län finns det ett väl utvecklat arbete för att få ut etablerade kulturevenemang till landsbygden.

Men hur är det ställt med den lokala kulturen? Den som lever och bärs fram av eldsjälur och kulturentusiaster och som skapar självförtroende, samhörighet och identitet på sina respektive hemorter.

På många platser finns det riktiga pärlor. En del arbetar i det tysta och bara för den egna byn och den närmaste omgivningen. Andra har kommit längre och etablerat en verksamhet som redan nu är känd inom ett stort område.

Regeringen har beslutat att skjuta till mera pengar till den så kallade kultursamverkansmodellen där landstingen får ett utökat uppdrag att fördela statliga medel till kultur på regional och lokal nivå. I vårt län kan man läsa mera om villkoren för dessa bidrag om man går in på www.ltv.se/kultur.

Generellt kan man säga att projekt som omfattar verksamhet som genomförs på flera orter prioriteras.

Vi i U-svängen är nyfikna på vad som finns ute i vårt län.

Hör gärna av dig och berätta om era kulturaktiviteter!

VIRSBO

Konsthallen har rönt stort intresse bland både inhemska och internationella konstnärer och man har sedan starten 2001 kunnat visa många publikdragande utställningar.

Kultur är ett av vår riksorganisations, Hela Sverige ska leva, prioriterade inriktningsmål för 2017. Vi i vårt Länsbygderåd har samma åsikt. I förra numret av U-Svängen skrev vi om Kilbolokalen och den här gången tittar vi närmare på Virsbo Konsthall.

Konsthallen är inrymd i en gammal industri-lokal av funkismodell och har redan som sådan ett kulturhistoriskt värde. De flesta industrilokaler av den sorten har redan rivits. Lokalen är vackert belägen på Verksholmen med Strömsholms kanal på ena sidan och Kolbäckån på den andra sidan.

Själva konsthallen ligger på tredje och översta våningen. Men redan när man kommer in i husets foajé möts man av stora fotografier

Foto: Inge Larsson

KONSTHALL

från svunna tider och delar av Bruksmuseumets samlingar. Konsthallen är så vitt vi kunnat utröna länets största konsthall på hela 820 kvm i ett plan. Fönster i hela ytterväggarna och stor glaslanternin i taket ger lokalen ett fantastiskt ljus.

Föreningen Virsbo Konsthall har nästan tre hundra medlemmar av vilka ett femtiotal är med och arbetar ideellt i konsthallen som är öppen under perioden maj till september. Förutom de sex årliga utställningarna har verksamheten nu vuxit så att man konsthallen blivit ett riktigt kulturhus med flera uppmärksammade musikkonserter varje år. Konserter som nästan alltid är utsålda. Varje år har man också två fullbokade målarkurser. Soppatestrar, lyrikaftnar, föreläsningar och internationella middagar är andra uppskattade evenemang som ingår i verksamheten. I konsthallen finns också ett kafé där man

kan köpa den beryktade Virsbobullen och nästan alltid få en rabarberkaka med vaniljsås.

Konsthallen har på grund av sin tuffa och lite ruffa verkstadsmiljö rönt stort intresse bland både inhemska och internationella konstnärer vilket i sin tur inneburit att man sedan starten 2001 kunnat visa många intressanta publikdragande utställningar.

Inför den kommande säsongen är det redan klart att man i juli kommer att ha en konstglasutställning med deltagare som tillhör landets absolut bästa glasblåsare och designer. I augusti blir det en internationell utställning med europeiska akvarellmålare.

Varje sommar besöks konsthallen av ca 4 000 besökare under de fem månader man har

öppet. Föreningens sikte är nu inställt mot 5 000 besökare som man tror sig kunna uppnå inom några år.

Tänk vad mycket intressant som sker på den västmanländska landsbygden genom ideellt arbetande eldsjälar. Vi på U-Svängen är mycket imponerade.

Inge Larsson

Foto: Inge Larsson

Bensin- och kilometerskatt tyngst för glesbygden

Skriv på för kontanterna!

Bankerna vill få bort kontanterna för att bli ännu lönsammare. Vi tycker att det är en opraktisk, orättvis och farlig utveckling. Det är viktigt att kontanter finns kvar som alternativ vid sidan av digitala betalmedel. Ingen skall bli fråntagen rättigheten att använda kontanter. Vi tycker att den frågan är för viktig för att överlåtas åt bankerna. Skriv på för kontanterna.

Läs mera:
kontantupproret.se

Trots regeringens vallöfte att inte röra bensinskatten så höjdes den i år och kommer också att höjas 2017. Då blir det med 23,75 öre per liter. Därefter kommer bensinskatten att höjas de kommande åren med inflationen plus två procent.

År 2006 var bensinskatten 7,05 kronor, 2017 kommer den att vara 8,88 kronor. Efter några år kommer troligen Sverige därmed att ha världens högsta bensinskatt. Regeringens motivering till sitt löftesbrott är att staten har underskott i finanserna och att det är bra för miljön.

Vem är det då som drabbas hårdast av dessa pålagor? Jo det är som vanligt vi som bor på landsorten. Vi som behöver bilen för att ta oss till kommunkontor, regionala myndigheter och institutioner, läkare, sjukhus eller bara för att handla. Bilen är nästan ett måste om man skall få livet att fungera bra på landsbygden där kollektivtrafiken är bristfällig eller saknas helt.

En annan ekonomisk transportfara för den västmanländska landsbygden är den vägslitageavgift som regeringen avser att införa för tunga lastbilar. I Västmanland beräknas det innebära ca 100 000 kronor per bil och år.

Det 40-tal mjölkbönder som finns kvar i länet är alla beroende av tunga fordonstransporter eftersom de ligger långt ut på landsbygden.

Mjölken hämtas av stora mjölkbilar och fodret till djuren kommer på långtradare. Alltså bara tunga transporter.

De pressade mjölkbönderna har redan nu svårt att få skäligt betalt för sin mjölk. Billigare utländska mjölkprodukter får ett allt starkare fotfäste på den svenska marknaden och mjölkbönderna minskar i antal år efter år. Det känns som om ytterligare pålagor inte ryms inom deras existenskalkyler.

Vad berör det då oss som bor och trivs på landsbygden. De flesta av oss som bor här gör det väl för att vi trivs här och har förmånen att vara en del av det öppna landskapets mångfald. Utan betande boskap skulle stränder och hagmarker snabbt växa igen eller planteras med sterila granplanteringar. Det får bara inte ske.

Det verkar som om alla politiker är rörande överrens om att hela Sverige skall leva. Men från ord till handling verkar det nu vara ganska långt. Kan det vara så enkelt att vi som bor på landsbygden är för få och att politikerna tycker att det är mera röstlönande att flirta med den snabbt växande stotsbepoplingen? Hoppas att denna farhåga är fel och att vi framgent får se en politik som offensivt satsar resurser på hela vårt lands välbefinnande.

Inge Larsson

Bredbandsmiljard till landsbygden

Regeringen tillför nu ytterligare pengar till utbyggnad av bredband på landsbygden. Den här extra bredbandsmiljarden ökar för att folk skall vilja bo och driva företag i hela Sverige.

Snabbt bredband krävs för att människor och företag i hela landet ska kunna dra nytta av digitaliseringens möjligheter. Regeringen genomför därför stora satsningar på stöd till bredbandsutbyggnad, i lands- och glesbygd där de kommersiella förutsättningarna för bredbandsutbyggnad saknas.

I budgetpropositionen för 2017 kom regeringen överens med Vänsterpartiet att göra en extra satsning på 850 miljoner kronor för bredbandsutbyggnad på landsbygden. Regeringen har nu valt att även omfördela 150 miljoner kronor inom ramen för landsbygdsprogrammet och lägga de till den tidigare redan utökade satsningen. Den extra bredbandsmiljarden betyder att regeringens satsning på bredbandsutbyggnad nu uppgår till 4,25 miljarder kronor.

– Sverige har högt ställda mål för it-politiken. Vi ska vara bäst i världen på att använda oss av digitaliseringens möjligheter. För att hela landet ska kunna vara

med krävs det därför att alla på landsbygden får tillgång till snabbt bredband. Genom att staten kompletterar de privata företagens satsningar så kan hela Sverige få bra uppkoppling och därmed tillgång till modern samhällsservice, säger bostads- och digitaliseringsminister Peter Eriksson.

10 000 KR TILL ERT BYALAG?

Årets lokala utvecklingsgrupp 2016!

Även i år utser Länsbyggerådet "Årets lokala grupp i Västmanlands län". Förra året gick priset till Ransta Nästa Bygdgårdsförening. Är det er förenings tur i år? Alla grupper som är medlemmar i Länsbyggerådet kan söka. Den grupp som utses får förutom äran ett penningpris på 10 000 kronor. Länsbyggerådets styrelse utgör jury och beslutet kan inte överklagas.

Hur söker man?

Ansökningen är enkel och informell. Skriv gruppens namn och berätta vad ni gjort och hur ni arbetar. Juryn tar ingen hänsyn till hur ansökningen är formulerad. Det är vad som utträttats som ligger till grund för juryns beslut. Det räcker med att juryn blir lite extra nyfiken på er grups verksamhet så kommer de att ta kontakt med er. Även om det inte påverkar besluten så är vi ändå nyfikna på era framtidsplaner. Underteckna ansökan och ange kontaktmöjligheter.

Sista ansökningsdag

Vi behöver ha ansökningarna senast den 1 februari 2017.

Ansökningarna sänds till :

Regina Da Ré

E-post: regina-julla@live.se

Eller vanligt brev till adressen:

Diktäppevägen 3, 734 36 Hallstahammar

Årets grupp kommer sedan att koras vid en festlighet i mars 2017.

NATURRUTAN

Den här gången är det sidensvansens tur att få vara med i naturrutan.

SIDENSVANS

Sidensvansen är stor som en stare. Under häckningstiden lever den ett undanskymt liv i de lavrika gammelskogarna i norra Norrland. När vintern kommer samlas sidensvansarna i stora flockar och drar söderut. De tillsynes nervösa flockarna kan vara flera hundra individer som äter sig söderut i landet.

I mitten på november hade jag en flock på ca fyrahundra fåglar som på en förmiddag länsade hagtornshäcken på alla bär. När de ätit rent på rönnbär och frukt som finns kvar i trädgårdarna drar de vidare. Deras ringande läte *sirrr - sirrr - sirrr* hörs hela tiden från den flygande flocken.

Sidensvansen är en mycket vacker fågel med en rödbeige fjäderdräkt. Ett svart streck genom ögat och en svart haklapp, en kraftig hjesstofs, gul stjärtspets och gulvita teckningar på vingen ger sidensvansen ett utseende som är omöjligt att förväxla med någon annan fågel.

Foto: Pixelbay

Ut och njut av naturen. Där finns alltid något nytt att upptäcka.

Inge Larsson

Länsbyggerådets styrelse 2016

Ordförande
Helen Fahlin
Korsbacksvägen 17
737 91 Fagersta
070-576 49 60
helen.fahlin@helasverige.se

Inge Larsson
Kvarnängsvägen 10
730 61 Virsbo
0223-344 20, 070-665 45 43
virsboinge@telia.com

Kassör
Nils-Gunnar Nilsson
Rikshusvägen 1 A
722 33 Västerås
021-604 58, 073-638 10 78
nigun44@gmail.com

Ann-Marie Karlberg
Barkarövägen 14
736 93 Kungsör
0221-301 22, 072-510 45 25
ann-marie.karlberg@hotmail.com

Sekreterare
Regina Da Ré
Diktäppevägen 3
734 36 Hallstahammar
073-734 12 94
gina-julla@live.se

Marlene Carlsson
Solvretsvägen 4 A
739 30 Skinnskatteberg
arb. 0222-450 34, 073-770 68 44
marlene.carlsson@skinnskatteberg.se

Ansvarig utgivare av U-Svängen: Länsbyggerådets ordförande Helen Fahlin.
Skickas till länets ca 110 lokala utvecklingsgrupper, kommunala tjänstemän, turisttjänstbyråer, organisationer som Coompanion, LRF, ALMI med flera samt myndigheter som Länsstyrelsen och Landstinget.

Hör av Dig!

Utnyttja möjligheten att berätta om din förening!
Vad jobbar ni med? Hur kom ni igång? Planer?
"Ingen kan skriva" säger ni — bara ring eller maila
till Inge Larsson, så får ni hjälp med att berätta!
Alla kontaktmöjligheter vid Inges bild här ovanför!

Du kan kontakta vem du vill bland
styrelsens medlemmar – adresser
här ovan.
Välkommen att höra av dig!

Postadress:
**Hela Sverige ska leva/
Länsbyggerådet i Västmanland**
c/o Regina Da Ré
Diktäppevägen 3
734 36 Hallstahammar